

شنبه‌های چالشی صبا،

تربیتی آزاد برای اهالی فرهنگ و هنر

کسر ۲۰ درصد از فروش گیشه تئاتر قانونی است!!

سمیه خاتون
گفت و گو

چندی پیش در حوزه تئاتر خبری مبنی بر اعتراض کارگردانان منتشر شد، تحت عنوان اینکه چرا مجموعه تئاتر و سایر سالن‌های تئاتر دولتی وابسته به مرکز هنرهای نمایشی و وابسته به مجموعه‌های دیگر چون شهرداری و... ۲۰ درصد از فروش گیشه نمایش‌های اجرا شده در این سالن‌ها را برمی‌دارند. همچنین در روند این اقدام گردش مالی اداری تا رسیدن فروش بلیت‌ها به دست کارگردانان و گروه‌های نمایشی گاهی از سه هفته تا یک ماه طول کشیده است. همه می‌دانیم در شرایطی هستیم که کار کردن در حوزه تئاتر برای فعالان این هنر نه به خاطر سود مادی و سرمایه‌گذاری است بلکه تنها به خاطر علاقه ذاتی هنرمندان به توسعه فکری و اندیشگی جامعه است که هنرمندان به اجرای نمایش دارند. با این وصف مطمئناً آماده کردن یک تئاتر و به اجرا بردن آن در صحنه نتیجه یک کار گروهی بدون چشم‌داشت مالی است و در این میان مسئله فروش بلیت و گیشه تنها می‌تواند بخشی از هزینه‌های صرف شده در اجرا مانند: دکور، صحنه آرایی و... را جبران کند. با این حال سوالی که پیش می‌آید این است که چرا مجموعه مرکز هنرهای نمایشی و مجموعه‌های عمومی به عنوان سازمان‌های دولتی و مردمی که قرار است کمک‌کننده و حمایت‌کننده از این گروه‌ها باشند، اقدام به برداشت درصدی از فروش بلیت‌ها می‌کنند؟ و این مراکز این هزینه را صرف چه چیزی می‌کنند؟ این سوالات ما را بر آن داشت که با کارگردانان حوزه تئاتر در همین زمینه گفت و گویی داشته باشیم، ضمناً برای رسیدن به جواب این پرسش به سراغ مدیران تصمیم‌گیرنده در مراکز هنرهای نمایشی نیز رفتیم که عنوان کردند به زودی جوابیه‌ای مشتمل بر پاسخ به همین پرسش از این مرکز منتشر خواهند کرد. در ادامه با مادر شنبه‌های چالشی صبا همراه باشید، تا از نظر کارگردانان و منتقدان تئاتر مطلع شوید.

روزنامه صبا همواره آماده انعکاس حرف‌های هنرمندان و پاسخ مدیران ذی‌ربط در جهت ایجاد تعامل و پیشرفت فرهنگ و هنر ایران اسلامی بوده و خواهد بود.

شهرام گیل‌آبادی (نویسنده، کارگردان و پژوهشگر هنر):

رویه‌های غلط و غیرقانونی پیشین بر چیده شود

واقعیت غیر قابل انکار این است که کارگردانان تئاتر هم مثل مردم و سایر حوزه‌های دیگر در شرایط اقتصادی خوبی نیستند. به همین خاطر وقت آن است که بعضی از موضوعات و زیر ساخت‌های غلط که در فرآیند اداری از پیش طراحی و اجرا شده‌اند را مسئولین مرور و اصلاح کنند. اینکه سالی که با پول مردم ساخته شده است و با بودجه عمومی دولت اداره می‌شود، درصدی از فروش بلیت گیشه را از اجراهای مختلف بردارد رویکردی کاملاً غیر منطقی است. با توجه به اینکه نسبت به پنج سال گذشته تولید تئاتر ۲۵۰ درصد گران‌تر شده است! بخش‌های دولتی می‌توانند رویه‌های غلط را برای حمایت از هنرمندان اصلاح کنند. در حال حاضر اگر یک کارگردان بخواهد نمایشی با پرسوناژ محدود را به اجرا برساند، نسبت به ۵ سال پیش باید ۲۵۰ درصد پول بیشتری هزینه کند، در صورتی که درآمدهای این کارگردان مانند مردم افزایشی در این سطح نداشته است. تورم در جامعه امروز ما موازنه اقتصادی را کاملاً به هم زده است. نسبت منطقی بین درآمد و هزینه وجود ندارد و این موضوع باید باعث شود دولت چتر حمایتی خود را وسیع‌تر کند، نه روز به روز به فرهنگ و هنر فشار بیشتری بیاورد. یک پذیرایی محدود که در ۵ سال گذشته با ۲۰۰ تا ۳۰۰ هزار تومان قابل انجام بود، حالا مبلغ‌اش به ۲ میلیون تومان رسیده است! متأسفانه در چنین شرایط و پیچیدگی‌هایی که بر سر راه گروه‌های نمایشی است، بعضی مسئولین با توهم عملکرد و بعضی دیگر با تنش زایی کار دیگری انجام نمی‌دهند. نه تنها به اصلاح روند نمی‌پردازند بلکه تنش‌زایی هم می‌کنند. به نظرم نکته‌ای را که پی گرفته‌اید، نکته بسیار مهم و درستی در این شرایط است و

سالن‌های دولتی موظف هستند در این میان رویه درست را پی بگیرند و رویه‌های غلط غیرقانونی پیشین خود را کنار بگذارند. کسر نکردن ۲۰ درصد فروش بلیت و... دیگر از حداقلی‌هایی است که باید برای گروه‌ها لحاظ شود. این رویه هم مانند بر خوردهای محتوایی در تئاتر که شامل ممیزی و سانسور می‌شود که اتفاقاً آن هم غیرقانونی است باید بر چیده شود. باید محیط کسب و کار فرهنگی و هنری امن شود. باید تفکر و توسعه فکری جامعه در موارد ضروری حمایت و سرمایه‌گذاری باشد. اساساً در محلی که با بودجه عمومی تعریف شده است و از پول مردم ساخته شده است، چرا باید درصدی از گیشه آن برداشت شود؟ لازم است با این رویه‌های غلط برخورد جدی و حقوقی کنیم.

نادر فلاح (بازیگر و کارگردان):

این تیشه‌ای دیگر بر پیکر تئاتر ایران است

واقعیت این است که ما اصلاً در جریان چند و چون این مسائل نیستیم و این کسر هزینه از فروش بلیت‌ها گروه‌ها، کاملاً اجحاف در حق گروه‌های نمایشی است، گروه‌ها به سختی و مشقت فراوان یک نمایش را آماده اجرا می‌کنند. در شرایطی که مراکز هنرهای نمایشی به منظور حمایت از هنرمند باید به گروه‌های نمایشی سوبسید داده و از هنرمندان حمایت کند، وقتی این سوبسید را حذف کرده، دیگر این کسر درصدی از فروش بلیت بسیار غیر منطقی است! این رویه علاوه بر اجحاف در حق گروه‌های نمایشی، به نوعی تحت فشار قرار دادن بچه‌های تئاتر نیز هست و ادامه این روند باعث می‌شود که تئاتر در ایران از بین برود. کما اینکه همین امروز هم شاهد هستیم که روز به روز سالن‌های تئاتر خالی و خالی‌تر می‌شود. بسیاری از هنرمندان منزوی شده و کار نمی‌کنند و این یک تیشه محکم دیگر بر پیکر و بدنه

تئاتر در ایران است. در حال حاضر چه در سالن‌های دولتی و بیشتر در سالن‌های خصوصی شاهدیم گروه‌ها برای اینکه مجبورند اجاره بهای سالن و هزینه‌های جانبی را بپردازند، ناگزیرند از هزینه‌های دیگری چون طراحی صحنه، دکور، لباس و... بزنند تا بتوانند اثر نمایشی خود را به صحنه ببرند. به همین دلیل خیلی از تئاترها از دکور و سایر امکانات دیگر خود زده‌اند تا بتوانند ادامه دهند. جلوه‌های زیبانشناسی و بصری که می‌تواند به نمایش کمک کند حالا باید هزینه اجاره سالن شود. این رویه به مرور زمان باعث می‌شود کیفیت تئاتر در کشور تنزل بیابد و ما همواره با یک سالن لخت و بدون طراحی ویژه روبرو باشیم که رفته رفته باعث رانده شدن تماشاگر از سالن تئاتر خواهد شد و ما به یکباره با سالن‌های خالی از تماشاگر مواجه خواهیم شد که این مسئله خود یک مرگ آرام و خاموش را برای تئاتر ایران رقم خواهد زد.

مجید رحمتی (کارگردان و بازیگر تئاتر):

کاش همه چیز به همین ۲۰ درصد ختم می‌شد!

در پاسخ به اینکه چرا سالن‌های دولتی معمولاً ۲۰ درصد از هزینه فروش گیشه را برای خود برمی‌دارند، باید بگویم ما همین چالش را در اجرای قبلی خود در تماشاخانه ایران‌شهر داشتیم و تا بحال هم هیچ قانون و قاعده‌ای برای این درصد برداشتن‌ها به ما توضیح داده نشده است. مسلماً در ذهن ما این است که وقتی یک سالن دولتی است هزینه پرسنل، کارمندان و... آن از طریق دولت تامین می‌شود. علاوه بر تامین هزینه‌ها، همه می‌دانیم که از طرف دولت به این سالن‌ها بودجه‌ای مشخصی تخصیص می‌یابد. با این حساب برداشت این ۲۰ درصد برای ما مجهول است و از طرف دیگر تکلیف سالن‌های